

Fritidsbanken Umeå

Sommarlovsturné 2018-2020

September 2021

**Sharing
Cities
Sweden**

A NATIONAL PROGRAM
FOR THE **SHARING**
ECONOMY IN CITIES

**Fritids
banken**

Sharing Cities Sweden

Sharing Cities Sweden is a national program for the sharing economy in cities. The program aims to put Sweden on the map as a country that actively and critically works with the sharing economy in cities. The objectives of the program are to develop world-leading test-beds for the sharing economy in Stockholm, Gothenburg, Malmö and Umeå, and to develop a national node in order to significantly improve national and international cooperation and promote an exchange of experience on sharing cities.

Med stöd från:

FORMAS

STRATEGISKA
INNOVATIONS-
PROGRAM

Sharing Cities Sweden is carried out within Viable Cities, a Swedish Innovation Programme for smart sustainable cities, jointly funded by the Swedish Innovation Agency (VINNOVA), the Swedish Energy Agency and the Swedish Research Council for Environment, Agricultural Sciences and Spatial Planning (FORMAS).

Sammanfattning

Fritidsbanken Umeå genomförde inom projektet tre sommarlovsturnéer för att utveckla metoden Pep-up. Arbetet från 2018–2020 presenteras nedan i tre årliga summeringar av lärdomar och genomförande.

Inledning:

Under sex veckor sommaren 2018 genomförde Fritidsbanken i Umeå en sommarlovsturné med pop-up lösningar för att nå ut till fler låntagare och sprida kännedom om Fritidsbanken. Målet var att uppmuntra fler till en aktiv fritid och göra det möjligt för fler i kommunen att använda vår delningstjänst. I den här utvärderingen kommer vi att beskriva hur vi jobbat och vilka lärdomar vi dragit.

Bakgrund och syfte

Fritidsbanken är som ett bibliotek fast med sport- och fritidsprylar. Här kan alla låna utrustning för en aktiv fritid, som till exempel skidor, skridskor, inlines, flytvästar, snowboards och mycket mer. Utlåningstiden är 14 dagar. **Alla får låna och allt är gratis!**

Fritidsbanken Umeå finns på Ålidhems centrum och blev nummer 67 i Sverige att öppna upp portarna för utlåningsverksamheten. Totalt i Sverige finns Fritidsbanken just nu på 74 platser. Över 100 kommuner står i kö för att få sin första Fritidsbank.

I Umeå är Västerbottens Idrottsförbund huvudman för Fritidsbanken och får stöd av Fritid på Umeå kommun samt fler aktörer som frivilligt gett oss stöd till etablering och den fortsatta verksamheten.

Fritidsbanken har under vårt första år 2018 fått förutsättningar att skapa en sommarlovsturné, där Fritid, Umeå kommun tillsammans med Projektet Sharing City Umeå finansierat turnén. Sharing Cities Sweden är ett nytt nationellt program för delande städer, där Umeå kommun tillsammans med Stockholm, Göteborg och Malmö sätter Sverige på kartan som ett land som aktivt och kritiskt arbetar med delningsekonomi.

Sommarlovsturnéns syfte är att sprida och etablera konceptet Fritidsbanken, få fler människor att nyttja vår delningstjänst samt att i förlängningen ge fler möjlighet till en aktiv fritid.

Vi har som målsättning att få fler till en aktiv fritid, eftersom endast 44 procent av pojkarna och 22 procent av flickorna når rekommendationen om fysisk aktivitet. Det visar den första nationella studie som använt rörelsemätare. Allra minst rör sig flickor på gymnasiet. Den 10 maj 2018 presenterades CIF:s (Centrum för idrottsforskning) årliga uppföljning av statens stöd till idrotten för regeringen. I undersökningen deltog närmade 1 700 elever från 51 skolor, cirka 800 bar mätarna tillräckligt länge för att kunna analyseras. Eleverna gick i årskurs 5 och 8 i grundskolan samt gymnasiets årskurs 2. Studien som är baserad på barn och ungdomar i nuläget visar inte ett positivt resultat, men det som gör det värre är att ungas fysiska aktivitet avtar med åldern.

Tillvägagångssätt

Under sommarlovet 2018 anställde Fritidsbanken en arbetsledare som med kort varsel planerade och genomförde en sommarlovsturné, med pop-up lösningar under sex veckor, med hjälp av feriearbetare – våra sommarlovspatruller.

Arbetsledaren ringde runt till föreningar, fritidsgårdar och andra intressenter för att höra sig för vilka som hade aktiviteter/arrangemang under sommaren och om de var intresserade av ett besök. Ett preliminärt schema lades upp för de aktiviteter som uppdagades. Vår roll var att komplettera befintliga arrangemang med prylar som kan bidra till mervärde för upplevelsen. Konceptet bygger på en hållbar miljö där vi tar tillvara på prylar som andra kan ha glädje av när dom lånar av oss. Inför sommarlovsturnén gjorde projektet det möjligt att köpa in prylar/mobil utrustning som sakades eller gjorde att aktiviteterna blev än mer

berikande. Fritidsbanken ger fler människor chansen att prova på nya prylar och aktiviteter som kan leda till en ny favoritaktivitet.

En av uppgifterna för arbetsledaren är att lära feriearbetarna hur man uppför sig på en arbetsplats, sköta tider och jobbar generellt samt att se till att de alltid har arbete att utföra. När det regnar så är det svårt att ha en mobil verksamhet och då har det fått utföra sysslor i butiken ledda av platschefen.

I samband med att våra patruller varit i fält har vi även bedrivit en informationskampanj av Fritidsbankens koncept och som stöd har vi haft med oss foldrar som beskriver verksamheten på 15 olika språk. Prioriteten för detta projekt har varit att etablera oss i Umeå vilket betyder att vi har arbetat med många olika aktörer för att bygga vårt nätverk till framtiden, vissa gånger har det inneburit mindre lån men samtidigt ökat nätverk och bättre relationer med de lokala aktörerna.

I butiken lånar vi ut prylar upp till 14 dagar. Det kallar vi för långtidslån. Under sommarlovsturnén arbetar vi med korttidslån. Vilket innebär att allmänheten får låna hur många prylar de vill under dagen fram tills vi stänger och då ska de återlämna prylarna.

Förutsättningar och budget

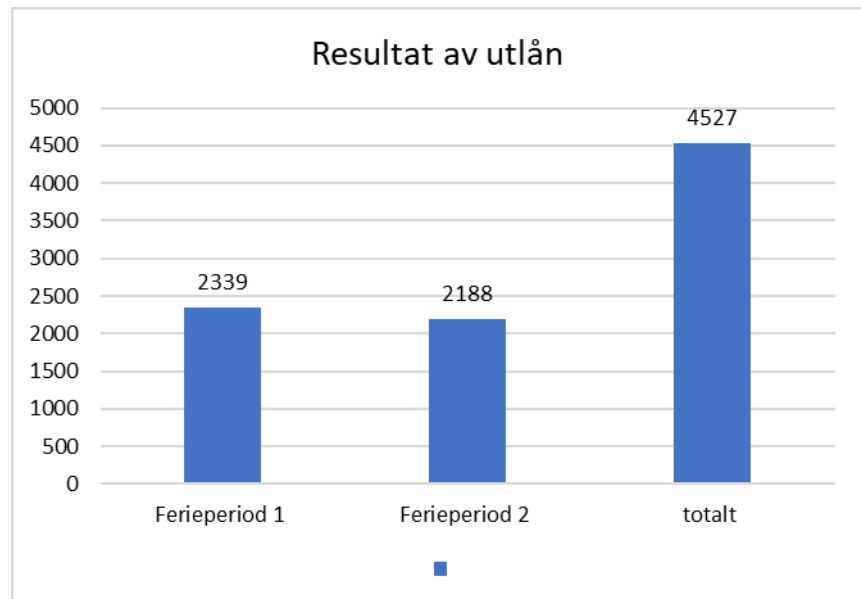
Förutsättningarna för detta projekt är projektledare/chef, arbetsledare, platschef och 11 ferieanställda som delades upp på följande sätt. Sju feriearbetare jobbade första tre veckorna och fyra de sista tre veckorna. Förutom det hade vi tillgång till Västerbottens idrottsförbunds och butiken Fritidsbankens olika funktioner som exempelvis kommunikatörer, ekonomer och diverse medarbetare. Utöver det så har vi samarbetat med en rad olika aktörer exempelvis föreningar och fritidsgårdar. Uppskattningsvis har ca 70 personer varit mer eller mindre involverade i att driva denna turné. Vi har använt oss av programmet Questback för att kunna analysera våra låntagare. Vi har undersökt ålder, kön, nöjdhet, upplevelsen och allmänna synpunkter för att kunna optimera verksamheten. Vi leasade en minibuss och stripade upp med den med Fritidsbankens färger och dekaler. Dessutom att vi hade en budget för att köpa in prylar som skulle passa in i de till de förplanerade arrangemangen och besöken på de olika platserna. Utan detta stöd hade denna turné inte varit möjlig.

Budget

Bidrag Umeå Fritid	100 000
Sharing Cities Projekt	160 000
Intäkter totalt	260 000
Personalkostnader	- 96 500
Hyra, Container mm	- 20 000
Minibuss/drivmedel	- 50 000
Administration	- 4 500
Förbrukningsinventarier	- 30 000
Marknadsföring	- 15 000
Förbrukningsmtr	- 12 000
Mobil utrustning	- 30 000
Övrigt	- 2 000
Kostnader totalt	- 260 000

Resultat

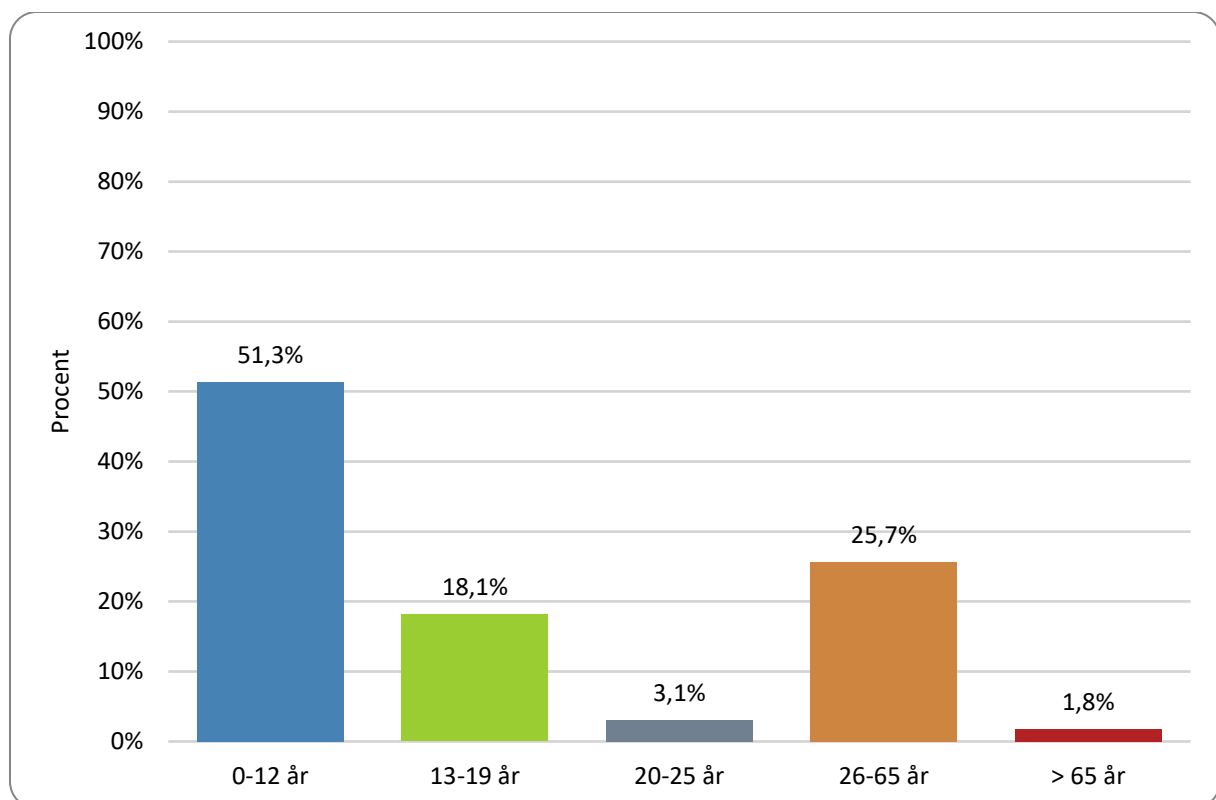
Snittet för utlån på en Fritidsbank under 2017 enligt årsredovisningen är 1039 utlån per år och Fritidsbank. Erfarenhet från övriga Fritidsbanker är att det tar ungefär 1 år att bli en etablerad Fritidsbanken, alltså att allmänheten ska ha kännedom om oss och vilja låna prylar. Vi lyckades under sommarlovsturnén att på 6 veckor låna ut mer artiklar än vad 4 Fritidsbanker gjorde i snitt 2017 och vi lånade även ut 67,66% över vår egna budget.

Vi har arbetat i 2 perioder där varje period är 3 veckor. Under den första perioden hade vi 7 feriearbetare och i den andra hade vi 4. När arbetsledaren kände att medarbetarna förstod hur arbetet gick till så kunde vi dela upp feriearbetarna i två patruller. Av den korta erfarenheten vi har haft som Fritidsbank så lånar vi ut i snitt 100 lån per arrangemang. Eftersom vi aldrig har arbetat med någon sommarlovsturné tidigare så valde att sätta en rimlig målsättning på 50 utlån per patrull och dag. Då kan vi räkna bort 2 introduktionsdagar samt midsommarafton och det bör nämnas att denna verksamhet är väldigt väderberoende. Vid regn eller dåligt väder har det blivit väldigt få utlån. I första perioden hade vi en budget på 1300 och lånade ut 2339 gånger (alltså 79,92 procent över budgeten). I den andra perioden så hade vi en budget på 1400 och lånade ut 2188, vilket var 56,29 % över budget.

Vilka är våra låntagare och vad tycker de?

Vi har lånat ut till alla åldrar men den största delen lån (51,3%) har gjorts av åldern 0–12 år. Näst största grupp har varit åldern 26–65 år med 25,7%, vilket indikerar att detta verkligen är för alla.

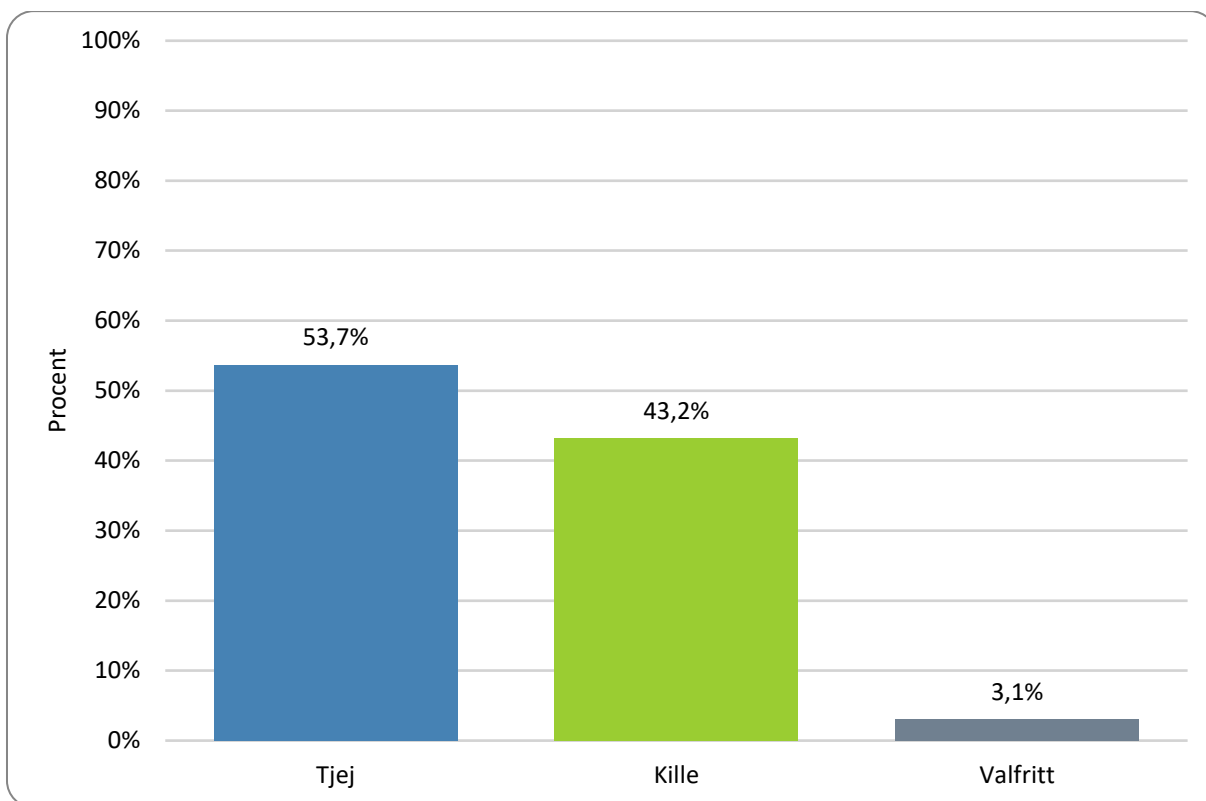
Frågeställningen löd: Hur gammal är du?

Den höga siffran för gruppen 26–65 år kan även ha att göra med att dessa personer lånade saker till sina barn eller barnbarn.

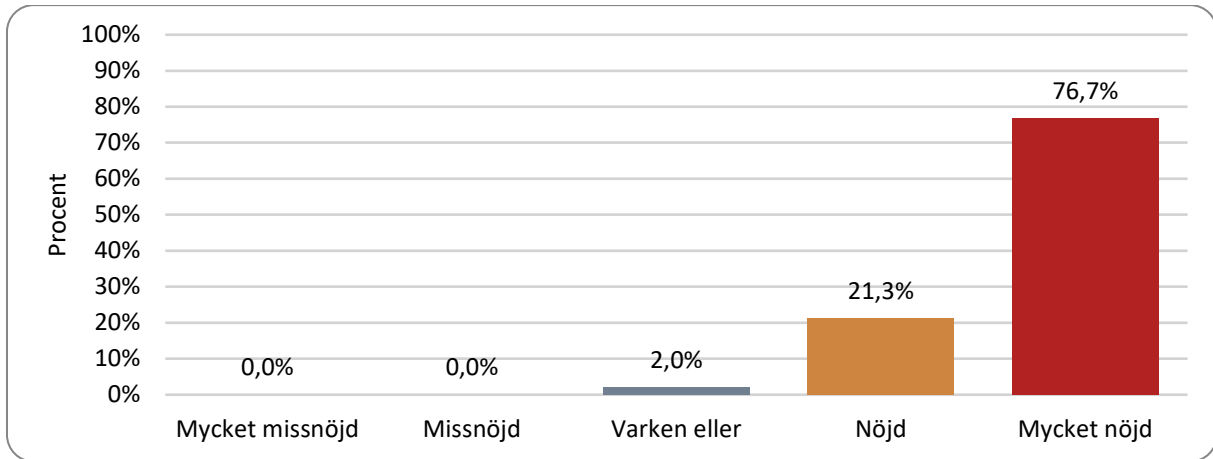
Studien från CIF visade att de som rörde sig minst var de äldsta flickorna på gymnasiet där bara 14 procent rörde sig tillräckligt för att nå hälsorekommendationen för fysisk aktivitet. Fritidsbanken kan vara ett alternativ för att öka dessa siffror eftersom vår studie visar att det är 10 procent fler tjejer som lånar prylar än killar.

Frågeställningen löd: Vilket är ditt kön?

Vi har intervjuat över 200 personer om deras erfarenhet av verksamheten och fått 98 procent nöjda låntagare. Vi har aldrig varit med om liknande siffror i någon annan undersökning.

Frågeställning löd: Hur pass nöjd är du med din upplevelse av att låna av Fritidsbanken?

Frågeställningen löd: Beskriv din upplevelse av Fritidsbanken med ett ord?

Lärdomar

En av nycklarna till framgången har varit att vi har arbetat flexibelt eftersom vi har behövt stuva om planeringen beroende på dagens förutsättningar. Det betyder att vi har fått tänka om under hela processen hur vi arbetar och varit kritiska mot oss själva. När vädret började skifta från den fina hettan till ett mer kyligt väder hade vi en dag med bara 3 utlån och var tvungna att tänka om och hitta nya platser. Då hittade vi bland annat Hedlunda-dungen vilket blev succé.

Nästa lärdom är hur viktigt det är med engagemang. Detta har vi skapat genom att ha hög delaktighet. Vi har bland annat haft utvärdering varje fredag med de anställda och ställt 3 frågor: "Vad har varit bra med jobbet denna vecka? Vad tycker du vi kan förbättra med verksamheten? Har du några övriga synpunkter?" Då har arbetsledare samlat ihop alla svar och återkopplat så fort som möjligt på deras olika åsikter. Detta har varit ett sätt att få medarbetarna att känna att deras röst är viktig och i sin tur har det lett till att vi har gjort förändringar som har ökat motivationen och engagemanget. Utöver det har arbetsledaren alltid berättat alla planer och förklarat orsakerna till vissa förändringar samt frågat dem vad de tycker. I slutet av ferieperioden har vi haft avslutningssamtal och då har de flesta berättat att de har känt hög motivation eftersom de känner sig delaktiga och hörda. Detta är enligt oss en **nyckellärdom**.

Fritidsbanken är måna om miljön då är det viktigt att vi är noggranna med att plocka upp skräp efter oss och se till att det ser bättre ut på platsen än innan vi kom dit.

Praktiska lärdomar

Vi fick tidsbrist när planeringen påbörjades sent (2 veckor innan turnén startade) och schemat blev knapphändigt. Inköp och minibuss blev även de försenade, vilket försvårade starten för arbetsledaren.

Känslan är även att vi missade 3 viktiga veckor i juli månad när vi hade uppehåll från turnén. Många har semester dessa veckor och barn och ungdomarna har sina sommarlov. Det betyder att vi missade en viktig period att få folk i rörelse.

Väldigt mycket är väderberoende och vi skulle kunna vara bättre förberedda på vad vi ska göra vid dåligt väder. Alla somrar kommer inte vara lika fina som 2018!

När man är ute på fält och arbetar med mobil verksamhet så bör man säga till låntagarna att lämna tillbaka prylarna ungefär 45 minuter innan vi ska sluta för dagen eftersom det tar tid att få igen prylarna och rigga ner allt.

Genomgång av de platser vi besökte

Nydala fungerar väldigt bra när det är jättevarmt och badväder, då snittar vi 100+. Man bör vara igång runt 11 så rigga upp vid 10.30 och då kan man hålla på fram till 17–18 tiden.

Hedlunda funkar suveränt i de flesta väder för att föräldrarna tar med sina barn dit under sin föräldraledighet. Där kan man vara ifrån klockan 10 och framåt. Det som är bra är att det är en jättefin lekpark och skateramp vilket resulterar i många lån.

Sävarcamp är ett måste. Första dagen vi hade fältarbete så åkte vi dit och fick köra inomhus på grund av regn och vi lånade ut 300 artiklar på mindre än 2 timmar. Så vi bör prata med dem först nästa år och försöka vara med så många timmar som möjligt.

Tegs fritidsgård med E-sport som inriktning

Här har det varit lite blandade resultat, bra plats om det regnar för det finns tillgång till en gympasal. Kruxet för att få detta att funka är att se till att ungdomsledaren Daniel är där för de andra ungdomsledarna är mer intresserade av E-sport än annan rörelse och skillnaden i utlån om han var med eller inte var signifikant. De är en av få ungdomsgårdar som arbetar med dagverksamhet (mellan 12–18) vilket passar oss för att ferieungdomarna får bara arbeta fram till 19 och inget på helgerna.

Stöcksjö Volleyboll

De hade volleybollskola med flera olika grupper som körde 2 timmar åt gången i Stöcksjö strand, vilket betydde att när de var klara kunde de låna prylar av oss. De andra gästerna på stranden kunde såklart också låna under hela tiden. Det gick jättebra! Vi hade ungefär 100 lån.

Hamnmagasinet skapande konst

De som var ansvariga här var bra och tillmötesgående men platsen var ej bra för Fritidsbanken. Bilvägen var för nära på ena sidan och det var precis bredvid älven så vi kunde

inte ta med alla olika bollar för då var det för stor risk att de föll ner i vattnet eller hamna på bilvägen. Så det blev inte alls många lån denna dag.

Diverse fotbollsskolor och Friidrottsskolor

Vi var på 5 olika idrottsskolor och det fungerade så att efter de var klara med idrottsskolan så fick de chansen att få pröva på olika prylar. De flesta gångerna varade detta under 1 timme och då hade alla barnen åkt hem. En gång så stannade barnen o lånade i 3 timmar och då kom vi upp i ungefär 100 lån. De andra gångerna blev det alltid under 30. Något vi bör tänka på tills nästa år.

Reflektioner

När folket åker ut till stranden eller parken och planerat att ta det lugnt så har de flesta inte med sig egna grejer, men när det finns prylar tillgängligt på platsen som de ändå tänkte besöka får spontanrörelsen en stor skjuts. Det var många som kommenterade ”-Oj, va roligt!”, ”-Vad smidigt!”, ”-Vilken möjlighet!”. En anledning kan vara att det är jobbigt att släpa med sig en basketkorg eller något av de andra prylarna vi hade. Utbudet är också brett vilket gör att morföräldrar kan exempelvis spela kubb eller boule med sina barnbarn. Vuxna och föräldrar kan prova på saker som de brukade aktivera sig med när det var yngre och barnen provar på det mesta. Det finns något för alla och det är väldigt inkluderande. De flesta föräldrarna förstod vikten av att kunna låna prylar till sina barn istället för att köpa in saker som de ändå kommer växa ur eller eventuellt inte ens tycker om. Då känner vi verkligen att det arbetet vi gör är viktigt.

Avslutningsvis känns det bra att vi har kommit långt med målsättningen att etablera Fritidsbanken i Umeå med omnejd. Vi vet av tidigare erfarenheter från etableringar av Fritidsbanken att det brukar ta ca ett år innan man får igång verksamheten. Fortfarande kommer det nästan dagligen in besökare i butiken som undrar vad vi gör och hur det fungerar, men vi ser ju att mailtrafiken, telefonsamtal och andra kommunikationssätt har ökat dramatiskt, förvisso från en låg nivå. Även föreningar, fritidsgårdar och bl.a. Umeå studentkår samt Korpen har kontaktat oss och vill på ett eller annat sätt inleda ett samarbete.

Vidare har Fritidsbankens Facebook-sida markant ökat sina följare samt att visningar per inlägg ökat från några hundra till mellan 1500–2000. Sedan har våra goda resultat gett oss bra rubriker genom media, VK och Sveriges Radio samt att politiker skriver insändare om vikten av vårt arbete. Detta underlättar vårt arbete samt möjligheten för utveckling av verksamheten. Sommarlovsturnéns prestation tillsammans med butikens framgångar har resulterat i att Umeås Fritidsbank redan under hösten blivit utnämnd till den bästa Fritidsbanken i Sverige.

Sammanfattningsvis återstår mycket arbete men med tanke på vår korta etableringsperiod har vi skapat stordåd, vi känner att vi fyller ett tomrum och att framtiden ser mycket ljus ut.

Sveriges Radio och Rebecka Erics från Ekot intervjuar samordnaren/arbetsledaren Egal Saleman i vår butik

Sammanställning genomförd av:

Egal Saleman Fritidsbanken via Västerbottensidrottsförbund

Sommarlovsturnén 2019 Umeå

Utvärdering från 17/6 till 5/7 och 29/7 till 16/8 sommaren 2019

Innehåll	
Inledning	17
Bakgrund & syfte	18
Förutsättningar	20
Budget.....	20
Resultat	21
Vilka är våra låntagare och vad tycker de?.....	23
Lärdomar & Skillnader & reflektioner	26
Genomgång av platser och verksamheter	27
Sammanfattning.....	30

Inledning

Under sex veckor sommaren 2019 genomförde Fritidsbanken i Umeå en sommarlovsturné med pop-up lösningar för att nå ut till fler låntagare och sprida kännedom om Fritidsbanken för att i förlängningen få fler till en aktiv fritid och göra det möjligt för fler i kommunen att använda vår delningstjänst. Vi vill skapa inkludering genom rörelse för samhället, organisationer, föreningar och skolor. Vi vill även bidra till att en bättre miljö genom återbruk.

I den här utvärderingen kommer vi att beskriva hur vi jobbat och vilka lärdomar vi dragit.

Bakgrund & syfte

Fritidsbanken är som ett bibliotek fast med sport- och fritidsprylar. Här kan man låna utrustning för en aktiv fritid, som t.ex. skidor, skridskor, inlines, flytvästar, snowboards och mycket mer. Utlåningstiden är 14 dagar. **Alla får låna och allt är gratis!**

Fritidsbanken Umeå finns på Ålidhems centrum och blev nummer 67 att öppna upp portarna för utlåningsverksamhet. Totalt i Sverige finns Fritidsbanken just nu på 88 platser. Det förs samtal med ca 100 kommuner för få sin första Fritidsbank.

Fritidsbanken har som målsättning att det ska finnas en Fritidsbank i varje kommun. I Umeå är Västerbottens Idrottsförbund huvudman för Fritidsbanken och får stöd av Umeå Fritid samt fler aktörer som frivilligt gett oss stöd till etablering och den fortsatta verksamheten. Skillnaden mellan Fritidsbanken och sommarlovsturnén är att butiken lånar vi ut prylar upp till 14 dagar vilket kallas för långtidslån, under sommarlovsturnén arbetar vi med korttidslån. Vilket innebär att allmänheten får låna hur många prylar de vill under dagen fram tills vi stänger och då ska de återlämna prylarna.

Umeå Fritid tillsammans med projektet Sharing City Umeå har bidragit med ekonomiska förutsättningar som har möjliggjort sommarlovsturnén. Sharing Cities Sweden är ett nationellt program för delande städer, där Umeå kommun tillsammans med Stockholm, Göteborg och Malmö sätter Sverige på kartan som ett land som aktivt och kritiskt arbetar med delningsekonomi.

Sommarlovsturnéns syfte är att sprida och etablera konceptet Fritidsbanken, få fler människor att nyttja vår delningstjänst samt att i förlängningen ge fler möjlighet till en aktiv fritid. Det har visat sig att när barn närmar sig tonåren så sjunker deras engagemang för idrott (Riksidrottsförbundet, 2019). En viktig del till att bibehålla engagemanget är möjligheten att ha roligt. Fritidsbanken handlar om rörelse och inte tävling, detta för att ungdomar anger att fokuset på tävling är en stor anledning till att de slutar med idrottande. Vi vill bidra till att individer fortsätter att röra på sig framförallt på sina egna villkor vilket i sin tur bidrar till att samhället rör på sig mer.

Tillvägagångssätt

Under sommarlovet 2019 anställde Fritidsbanken en arbetsledare som fick ansvar att planera och genomföra en sommarlovsturné, med pop-up lösningar under 6 veckor, med hjälp av feriearbetare – våra sommarlovspatruller.

Arbetsledaren ringde och mejlade runt till föreningar, skolor och andra intressenter för att höra sig för vilka som hade aktiviteter/arrangemang under sommaren och om de var intresserade av ett besök. Ett preliminärt schema lades upp för de aktiviteter som uppdagades. Vår roll var att komplettera befintliga arrangemang med prylar som kan bidra till mervärde för upplevelsen. Konceptet bygger på en hållbar miljö där vi tar till vara på prylar som andra kan ha glädje av när dom lånar av oss. Fritidsbanken ger fler människor chansen att prova på nya prylar och aktiviteter som kan leda till en ny favoritaktivitet. Feriearbetarna fick möjligheten att gå en kort utbildning i physical literacy med en av Sveriges främsta multisportare Robert Lindberg från Västerbottens Idrottsförbund detta för att förstå värdet av rörelse och idrott samt att utmana sig själv i rörelserikedom.

Robert Lindberg utbildar feriearbetarna på Nydala

En av uppgifterna för arbetsledaren är att lära feriearbetarna hur man uppför sig på en arbetsplats, sköta tider och jobbar generellt samt att se till att de alltid har arbete att utföra. Sedan har vi utbildat ferieungdomarna i vad Fritidsbanken bidrar med för värde och generellt om konceptet Fritidsbanken, detta för att de ska kunna sprida Fritidsbanken till våra kunder. I samband med att våra patruller varit i fält har vi även bedrivit en informationskampanj av Fritidsbankens koncept och som stöd har vi haft med oss foldrar som beskriver verksamheten på 15 olika språk. Fritidsbanken är givetvis måna om miljön och då har vi varit noggranna med att plocka upp skräp efter oss och sett till att det ser bättre ut på platserna vi har besökt än innan vi kom dit.

Engagemang är en viktig aspekt som vi på Fritidsbanken Umeå värderar högt. Detta har vi skapat genom att ha hög delaktighet. Vi har bland annat haft utvärdering varje fredag med de anställda och ställt 3 frågor: "Vad har varit bra med jobbet denna vecka? Vad tycker du vi kan förbättra med verksamheten? Har du några övriga synpunkter?" Då har arbetsledare samlat ihop alla svar och återkopplat så fort som möjligt om deras olika åsikter. Detta har varit ett sätt att få medarbetarna att känna att deras röst är viktig och i sin tur har det lett till att vi har gjort förändringar som har ökat motivationen och engagemanget. Utöver det har arbetsledaren alltid berättat alla planer och förklarat orsakerna till vissa förändringar samt frågat dem vad de tycker. I slutet av ferieperioden har vi haft avslutningssamtal och då har de flesta berättat att de har känt hög motivation eftersom de känner sig delaktiga och hörda.

Förutsättningar

Förutsättningarna för detta projekt är projektledare/chef, arbetsledare, platschef och 11 ferieanställda som delades upp på följande sätt. 7 feriearbetare jobbade första 3 veckorna och 5 de sista 3 veckorna med stöd av Fritidsbanken Umeås personal där behov uppstod. Förutom det hade vi tillgång till Västerbottens Idrottsförbund och butiken Fritidsbankens olika funktioner som exempelvis kommunikatörer, ekonomer och diverse medarbetare. Utöver det så har vi samarbetat med en rad olika aktörer exempelvis föreningar och skolor. Uppskattningsvis har ca 60 personer varit mer eller mindre involverade i att driva denna turné. Vi har använt oss av programmet Questback för att kunna analysera våra låntagare. Vi har undersökt ålder, kön, nöjdhet, upplevelsen och allmänna synpunkter för att kunna optimera verksamheten. Vi har köpt in arbetstelefoner till arbetsledaren och till ferieungdomarna, en telefon per patrull för att kunna arbeta effektivare och underlätta arbetsledningen när arbetsledaren ska vara på flera platser samtidigt. Utan detta stöd hade denna turné inte varit möjlig.

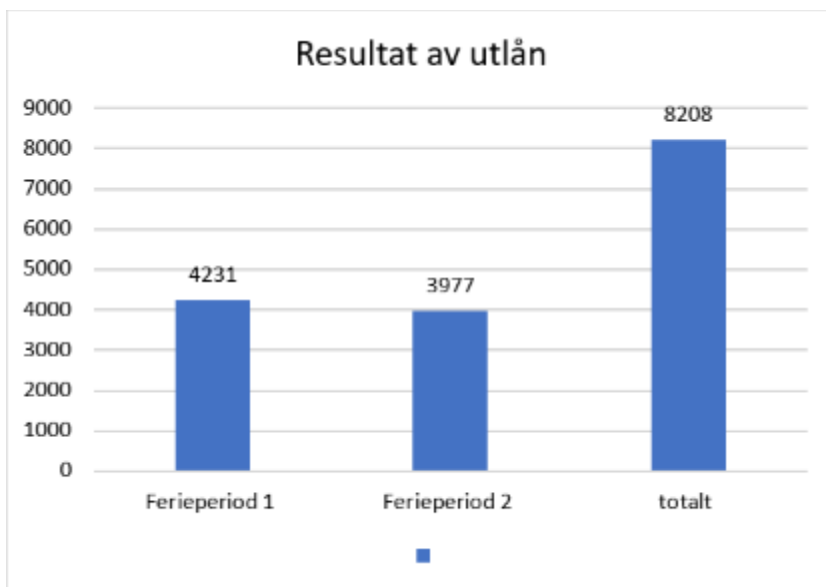
Budget

Bidrag Umeå Fritid	100 000
Sharing City Umeå Projekt	150 000
Intäkter totalt	250 000
Personalkostnader	
Personalkostnader	• 110 000
Hyra, Container mm	• 20 000
Hyra Minibuss/drivmedel	• 50 000
Administration	• 4 500
Förbrukningsinventarier	• 10 000
Marknadsföring	• 11 500
Förbrukningsmtr	• 12 000
Mobil utrustning	• 30 000
Övrigt	• 2 000
Kostnader totalt	• 250 000

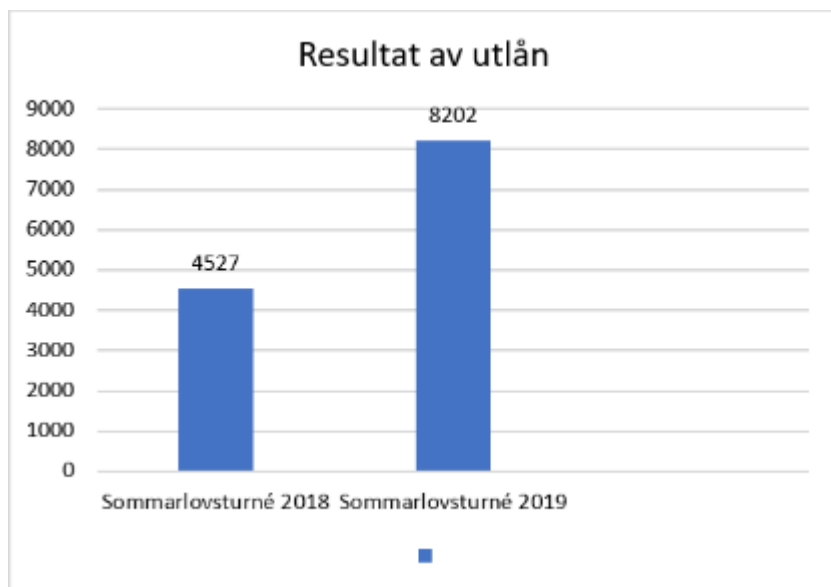
Resultat

Under vår sommarlovsturné så har vi lånat ut **8 208** artiklar. Dessa siffror är högt över vår målsättning och ett tecken på att Umeå är en väldigt bra stad för denna verksamhet. Detta är ett fantastiskt kvitto på arbetet vi har utfört och sätter fart på den cirkulära ekonomin och återbruket av fina prylar.

2019 sommarlovsturné resultat av utlån

Dessa siffror kan vi jämföra med förra året där vi lånade ut **4527** artiklar, vi ökade med 81,3% vilket är helt fantastiskt.

Vi har arbetat i två perioder där varje period är tre veckor. Under den första perioden hade vi sju feriearbetare och i den andra hade vi fem. Förutsättningar har varit olika under de två ferieperioderna där första ferieperioden hade bättre väder och fler anställda varför vi valde att ha 100 utlån per patrull/dag som målsättning vilket kan jämföras med förra året där vi hade 50 per patrull. Den andra ferieperioden visste vi att det skulle vara sämre väder och mindre personal och därför valde vi att ha 80 utlån per patrull som målsättning istället.

Anledningen till att vågade öka så mycket var att vi kraftigt överskred förra årets målsättning och vi kände att vi hade med oss mer erfarenhet i bagaget.

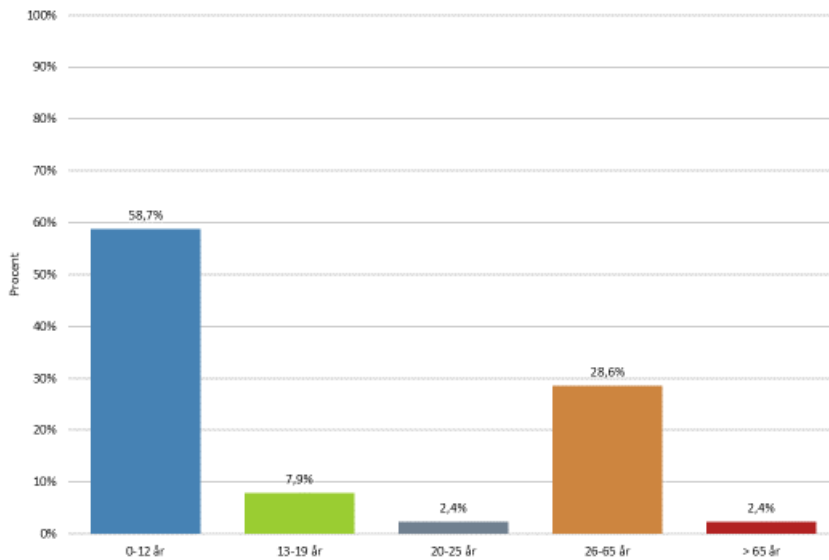
Snittet för utlån på en Fritidsbank under kalenderåret 2018 enligt årsredovisningen är 1 900 utlån per år och Fritidsbank. Vi lyckades under sommarlovsturnén att på sex veckor låna ut mer artiklar än vad fyra Fritidsbanker i snitt gjorde under hela 2018 och vi lånade även ut 75,3 procent över vår egen målsättning, en målsättning som vi redan hade ökat med 73,3 procent från förra året. Bakom dessa siffror ligger ett enormt hårt arbete och engagemang, vi är otroligt stolta över vår bedrift.

Vilka är våra låntagare och vad tycker de?

Frågeställningen löd: Hur gammal är du?

Fritidsbanken sommar 2019

1. Hur gammal är du?

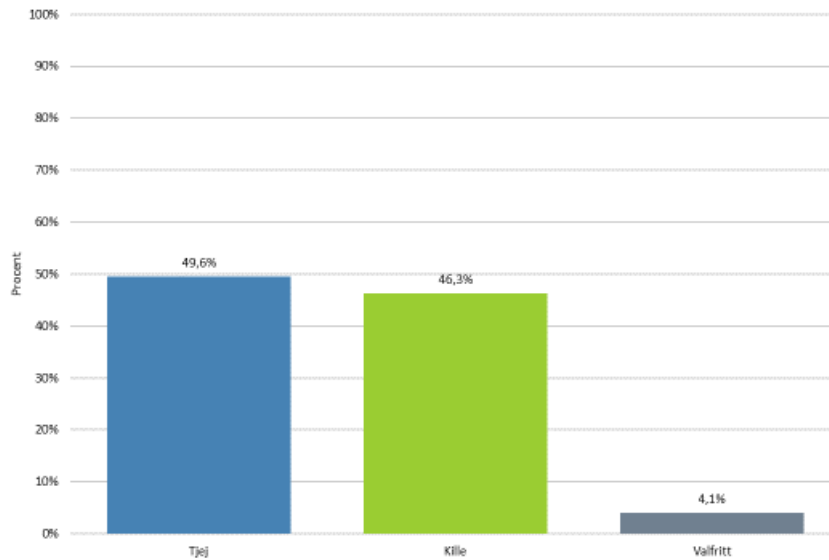
Ålder 2019

Den höga siffran för gruppen 26–65 år kan även ha att göra med att dessa personer lånade saker till sina barn eller barnbarn. De som lånar mest är gruppen 0 -12 år gamla. De är också de individer som gärna lånar flera saker under samma tillfälle, vilket vi har kunnat observera på fält. Åldern 20 - 25 är svårast att nå ut till för andra året i rad om man bortser ifrån pensionärerna. Detta är något vi bör fundera på hur vi kan förbättra. Det är roligt att se att åldern 26 - 65 har ökat med tre procent från året innan.

Frågeställningen löd: Vilket är ditt kön?

Fritidsbanken sommar 2019

2. Vilket är ditt kön?

Kön 2019

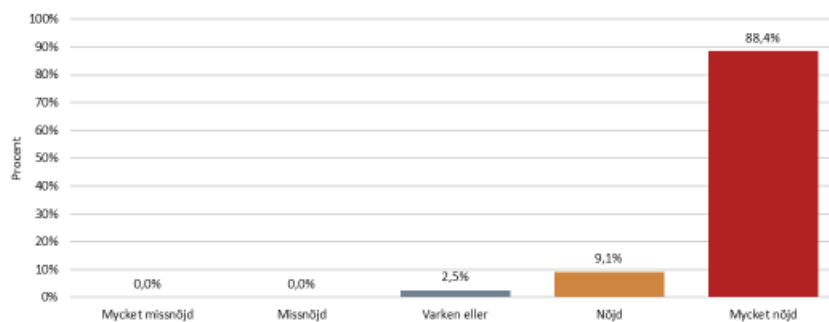
För andra året i rad så är det mest tjejer som lånar prylar utav oss. Förra året var det tio procent i skillnad mellan könen 53,7% tjejer och 43,2% killar. Nu har killarna kommit i kapp.

Vi intervjuade över 124 personer om deras erfarenhet av verksamheten och fått 97,5% nöjda låntagare. Vi har aldrig sett liknande siffror i någon annan undersökning.

Frågeställning löd: Hur pass nöjd är du med din upplevelse av att låna av Fritidsbanken?

Fritidsbanken sommar 2019

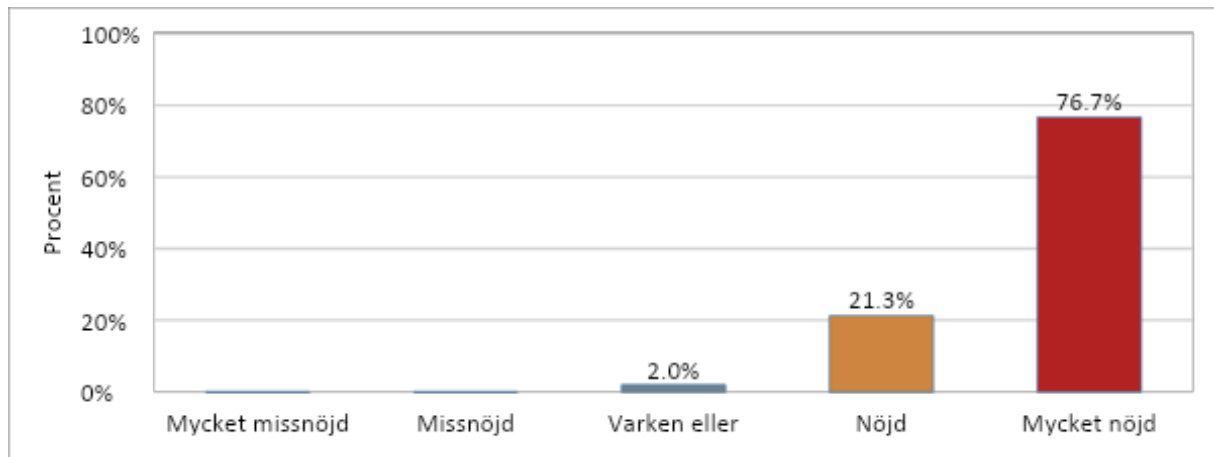
6. Hur pass nöjd är du med din upplevelse av att låna från Fritidsbanken?

Fråga	N	Medelv.	Standardavvikelse	Median
Hur pass nöjd är du med din upplevelse av att låna från Fritidsbanken?	121	4,86	0,41	5,00

2019 sommarlovsturné kundnöjdhet

Detta kan vi jämföra med 2018 årets kundnöjdhet.

2018 års sommarlovsturné kundnöjdhet

Vi ser att alternativet mycket nöjd har ökat med 11,7 % jämfört med förra årets undersökning. Detta känns väldigt bra och ger oss ännu mer energi att utvecklas.

Frågeställningen löd: Beskriv din upplevelse av Fritidsbanken med ett ord?

Lärdomar, skillnader och reflektioner

En stor skillnad från förra året är att vi har mer erfarenhet och mer förståelse av vad som är möjligt och vad som är viktigt att fokusera på. Detta tillsammans med att vi är mer etablerade bidrar till att det är lättare att kontakta verksamheter och få samarbeten samt att verksamheter hör av sig till oss. Som arbetsledare var detta väldigt betydande för att det underlättade vid planeringen fram för allt när det gäller flexibla beslut och när förändringar behövdes utföras på kort tid p.g.a. vädret.

Eftersom vi vet att denna verksamhet är väldigt väderberoende och viktigt med tillräcklig mycket personal, är det viktigt som arbetsledare att planera för flera olika situationer. Denna sommar har inte lika fint väder som förra året och vi har haft fler tillfällen i år där personal har varit sjuka än året innan och det hade varit tråkigt att behöva ställa in för att man inte har tillräckligt med personal. Det har varit otroligt viktigt med stöttning från Fritidsbanken Umeås butik som har försett sommarlovsturnén med personal vid behov. Den stöttnigen bidrar till att sommarlovsturnén kan planeras utan att behöva oroa sig av diverse utmaningar med personalen.

En annan skillnad från förra året är att vi har fått in mycket mer prylar, det har skänkts otroligt mycket under åren som ger sommarlovsturnén ännu mer styrka vid besök. Detta gör att vi kan besöka två skolor samtidigt utan att känna att vi har med oss för lite prylar.

Vi identifierade ett flertal skolor som hade tillgång till egna inomhushallar som vi fick tillgång till med vår utrustning specifikt prylar på hjul som är en betydande del av vår utlåning. Detta möjliggjorde att vi kunde ha verksamhet även fast det var dåligt väder. Detta är en stor skillnad från förra året, för att förra året så hade vi ingenstans att vara när det regnade och då fick feriearbetarna utföra butikssysslor istället. Denna förändring bidrog till att vi kunde öka antalet utlån. Eftersom vi var mer etablerade så var det lättare att bjuda in oss själva till olika verksamheter och att verksamheter hörde av sig till oss. Som arbetsledare var detta väldigt betydande för att det underlättade vid planeringen framförallt när det behövdes att ta flexibla beslut. En effekt vi har märkt när vi besöker skolor med framförallt jättemycket barn är att ibland kan det bli så att majoriteten av barnen vill använda likadana prylar exempelvis att alla barnen vill åka rullskridskor, detta betyder att vi från Fritidsbanken tillsammans med personalen får säga till barnen att de bör vara omtänksamma med varandra och använda prylarna en stund och sedan låta nästa barn få pröva på. Vi upplever att detta är ett nyttigt sätt att lära sig om omtänksamhet, samarbete och respekt.

"Fritidsbanken är alltid välkommen till oss" nämnde flertalet av skolorna som vi besökte.

Prioriteten för detta projekt har varit att fortsätta etablera oss i Umeå vilket betyder att vi har arbetat med många olika aktörer för att bygga vårt nätverk till framtiden, vissa gånger har det inneburit mindre lån men samtidigt ökat nätverk och bättre relationer med de lokala aktörerna. Vi upplever att denna sommar har vi verkligen etablerat oss i Umeå framförallt bland skolorna, de nämner att vi alltid är välkomna och undrar hur vi kan öka samarbetet. Barnen börjar skrika av glädje för att de känner igen bussen och personalen gör high fives mellan varandra. Detta är något vi uppskattar eftersom vi upplever att vi gör en skillnad för barnen genom att de får chansen att röra på sig på sina villkor. Barnen nämner även att de har fått prova saker de aldrig har gjort förut vilket är jätteroligt.

Genomgång av platser och verksamheter

Nydala fungerar väldigt bra när det är varmt och badväder, då snittar vi 100+. Man bör vara igång runt 11 så rigga upp vid 10.30 och då kan man hålla på fram till 17-18 tiden. Vi bör fundera på att i framtiden vara på Nydala under ferieperiod 1 och 2 men revidera om vi ska vara där ferieperiod 3.

Hedlunda fungerar suveränt i de flesta väder för att föräldrarna tar med sina barn dit under sin föräldraledighet. Där kan man vara ifrån klockan 10 och framåt. Det som är bra är att det är en jättefin lekpark och skateramp vilket resulterar i många lån.

Sävarcamp är ett måste. Vi har varit med två år i rad och det har fungerat utmärkt. I år var vi där två gånger och ena gången regnade det, eftersom vi hade möjlighet att vara inomhus kunde vi ändå låna ut en hel del prylar.

Ersboda SK drop-in aktiviteter har blandat med närvaro av barn eftersom det är drop in. En smart sak att göra är att kontakta fritids och förskolor runt omkring för att de ska ta sig till Ersboda SK plats och då vet vi säkert att det blir mycket barn. Vi hade två förskolor som kom dit när vi var där och det gjorde allt mycket roligare och bättre.

Ålidhem äger drop in fotboll med mera amma sak här eftersom det är drop-in är det svårt att veta hur mycket barn som dyker upp. Fick en del utlån men bör fundera på hur vi kan göra det bättre.

Röbäckscamp är ett måste. Vi kom överens med deras projektledare att vara en del av programmet i form av en station, det betydde att de skickade 25 barn åt gången och några ledare. Detta var superbra och vi hade rekord i utlån.

KFUM sommarläger fungerade bra. Vi fick låna ut en del prylar, personalen var tillmötesgående. Viktigt att tänka på att de har redan en hel del prylar på plats så att om vi ska dit igen så bör man fundera på vad man tar med sig.

Stöcksjö Volleyboll

2018 och 2019 besökte vi Stöcksjö volleybollskola, de hade flera olika grupper som körde 2 timmar åt gången i Stöcksjö strand, vilket betydde att när de var klara kunde de låna prylar av oss. De andra gästerna på stranden kunde såklart också låna under hela tiden. Det gick jättebra! Vi hade ungefär 100 lån. De är väldigt lätt att ha att göra med och är alltid peppade på att vara med.

Hamnmagasinet

Vi besökte hamnmagasinet både 2018 och 2019, de som var ansvariga var bra och tillmötesgående men platsen var ej bra för Fritidsbanken. Bilvägen var för nära på ena sidan och det var precis bredvid älven så vi kunde inte ta med alla olika bollar för då var det för stor risk att de föll ner i vattnet eller hamna på bilvägen. Så det blev inte alls många lån denna dag. En reflektion är att deras målgrupp är 15-25 och det är en svår ålder att låna till.

Diverse fotbollsskolor och Friidrottsskolor

2018 besökte vi fem olika idrottsskolor och det fungerade så att efter de var klara med idrottsskolan så fick de chansen att få pröva på olika prylar. De flesta gångerna varade detta under 1 timme och då hade alla barnen åkt hem. En gång så stannade barnen o lånade i 3 timmar och då kom vi upp i ungefär 100 lån. De andra gångerna blev det alltid under 30. Något vi bör tänka på tills nästa år. Enda sättet vi borde besöka en friidrottsskola eller fotbollsskola är om vi är en del av programmet exempelvis en station. Detta gör att ledarna kan förklara till föräldrarna att barnen ska stanna lite till.

Skolor

2019 besökte vi en hel del skolor, vi besökte Mariehemsskolan, Mariebergsskolan, Ersängskolan, Ersdungensskolan, Östra Ersbodaskolan och Hörnefors Centralskola. Detta gjorde vi ferieperiod 3 vilket är bra för att då är barnen har barnen inte börjat skolan än och är på fritids och har mycket tid att leka. Dessa skolor funkade utmärkt och är ett måste för att de är väldigt peppade på att ha oss där, personalen är jätteduktiga och tar ansvar för barnen och låter oss sköta prylarna. En annan viktig aspekt är att de har möjlighet att vara inomhus vilket är perfekt när vädret är sämre.

Sammanfattning

Sommarlovsturnéns framfart dels när det gäller utlån men även när det gäller synlighet har alldeles avsevärt bidragit till Fritidsbanken Umeås framgångar. Detta genom att ökat antal utlån, massmedial uppmärksamhet exempelvis VF "tre tusen utlån på två veckor" och fortsatt stabil uppmärksamhet på vår Facebooksida. Sommarlovsturnéns prestation tillsammans med butikens framgångar resulterar i att förstärka Fritidsbanken Umeås position som Sveriges största och bästa Fritidsbank. Detta underlättar vårt arbete samt möjligheten för utveckling av verksamheten.

Sammanfattningsvis återstår mycket arbete men med tanke på vår korta etableringsperiod har vi skapat stordåd, vi känner att vi fyller ett tomrum och att framtiden ser mycket ljus ut.

Ett leende på läpparna är vad det handlar om

Sammanställning genomförd av:

Egal Saleman, Fritidsbanken Umeå via Västerbottensidrottsförbund

Sommarlovsturnén 2020 Umeå - Fritidsbanken Pep Up

Utvärdering från 15/6-3/7 och 27/7-14/8 sommaren 2020

Innehåll

Inledning.....	1
Bakgrund & syfte	2
Förutsättningar.....	4
Budget	4
Resultat	5
Lärdomar, skillnader och reflektioner	10
Sammanfattning	12

Inledning

Under sex veckor sommaren 2020 genomförde Fritidsbanken i Umeå en sommarlovsturnè med korttidsutlån på olika platser i kommunen, för att nå ut till fler låntagare och sprida kännedom om Fritidsbanken. Detta för att i förlängningen få fler till en aktiv fritid och göra det möjligt för fler i kommunen att använda vår delningstjänst. Vi vill skapa inkludering genom rörelse för samhället, organisationer, föreningar och skolor. Vi vill även bidra till att en bättre miljö genom återbruk.

Till skillnad från föregående år har Fritidsbanken Sverige i år samordnat sommarlovsturnéerna och tillsammans med Generation Pep tagit fram ett gemensamt koncept som heter Fritidsbanken Pep Up. Konceptet är en hybrid mellan glassbilen och bokbussen, men med bilen full med sport- och friluftsprylar istället. Precis som Glassbilen har vi en egen signaturmelodi som vi spelat upp med hjälp av en megafon/högtalare för att berätta att vi är på plats. I praktiken innebär detta inga stora nyheter för oss, förutom att vi provar lite fler metoder för vår utlåningsverksamhet jämfört med tidigare.

I den här utvärderingen kommer vi att beskriva hur vi jobbat och vilka lärdomar vi dragit.

Bakgrund & syfte

Fritidsbanken är som ett bibliotek fast med sport- och friluftsprylar. Här kan man låna utrustning för en aktiv fritid, som t.ex. skidor, skridskor, inlines, flytvästar, snowboards och mycket mer. Alla prylar som finns att låna är skänkta, det bygger på återbruk. Utlåningstiden är 14 dagar. **Alla får låna och allt är gratis!**

Fritidsbanken Umeå finns på Ålidhems centrum sedan i april 2018, den 67:e Fritidsbanken som öppnade i Sverige. Totalt finns det 99 Fritidsbanker. Det förs samtal med ca 100 orter till som är intresserade av att starta upp sin första Fritidsbank. Fritidsbanken har som målsättning att det ska finnas en Fritidsbank i varje kommun.

I Umeå är RF-SISU Västerbotten huvudman för Fritidsbanken och får stöd av Umeå fritid, både med ett grundbidrag och i projektform. Dessutom finns det fler aktörer som frivilligt gett oss stöd till etablering och den fortsatta verksamheten. Umeå fritid tillsammans med projektet Sharing City Umeå har bidragit med ekonomiska förutsättningar som har möjliggjort sommarlovsturnén. Sharing City är ett nationellt program för delande städer, där Umeå kommun tillsammans med Stockholm, Göteborg och Malmö sätter Sverige på kartan som ett land som aktivt och kritiskt arbetar med delningsekonomi.

Sommarlovsturnéns syfte är att sprida och etablera konceptet Fritidsbanken, få fler människor att nyttja vår delningstjänst samt att i förlängningen ge fler möjlighet till en aktiv fritid. Det har visat sig att när barn närmar sig tonåren så sjunker deras engagemang för idrott (Riksidrottsförbundet, 2019). En viktig del till att bibehålla engagemanget är möjligheten att ha roligt. Fritidsbanken handlar om rörelse och inte tävling, detta för att många ungdomar anger att fokuset på tävling är en stor anledning till att de slutar med idrottande. Vi vill bidra till att individer fortsätter att röra på sig framförallt på sina egna villkor, vilket i sin tur bidrar till att vi får ett samhälle som rör på sig mer.

Tillvägagångssätt

Under sommarlovet 2020 anställde Fritidsbanken en arbetsledare/samordnare som fick ansvar att planera och genomföra en sommarlovsturné. Denna genomfördes genom att tillfälligt komma ut på olika platser under sex veckor av sommarlovet, med hjälp av feriearbetare – våra sommarlovspatruller.

Arbetsledaren kontaktade föreningar, skolor och andra intressenter för att höra sig för vilka som hade aktiviteter eller arrangemang under sommaren och om de var intresserade av ett besök från Fritidsbanken. Ett preliminärt schema lades upp för de aktiviteter som uppdagades. Under turnén såg Fritidsbanken till att komplettera befintliga arrangemang med utrustning som kunde bidra till mervärde för arrangörens aktivitet. På så sätt har vi gett fler människor chansen att prova på nya prylar och aktiviteter som kan leda till en ny favoritaktivitet.

Skillnaden mellan Fritidsbankens ordinarie verksamhet och sommarlovsturnén är att vi i butiken lånar ut prylar upp till 14 dagar och under sommarlovsturnén arbetar vi med korttidslån. Detta innebär att låntagaren, under tiden vi finns på plats, får låna hur många prylar de vill.

Första dagen av varje ferieperiod fick feriearbetarna möjligheten att gå en kort utbildning i physical literacy med en av Sveriges främsta multisportare Robert Lindberg från RF-SISU Västerbotten. Detta för att förstå värdet av rörelse och idrott samt att utmana sig själv i rörelserikedom.

En av uppgifterna för arbetsledaren är att lära feriearbetarna hur man uppför sig på en arbetsplats, sköta tider och hur arbetet ska genomföras, samt att se till att de alltid har arbete att utföra. Dessutom har ferieungdomarna utbildats i vad Fritidsbanken bidrar med för värde och generellt om konceptet Fritidsbanken, detta för att de ska kunna sprida Fritidsbankens grundidé till våra låntagare.

I samband med att våra patruller varit i fält har vi även bedrivit en informationskampanj av Fritidsbankens koncept och som stöd har vi haft med oss foldrar som beskriver verksamheten på 15 olika språk. Fritidsbanken är givetvis måna om miljön vilket har medfört att vi varit extra noggranna med att plocka upp skräp efter oss och sett till att det ser bättre ut på platserna vi har besökt än innan vi kom dit.

I slutet av ferieperioden genomfördes utvärderingssamtal där arbetsledaren frågat de anställda vad de tycker och tänker om upplevelsen och sedan gett tips som de kan ta med sig till sin nästa arbetsplats eller i livet generellt. Anledningen till detta är att vi ska kunna fortsätta utveckla vår verksamhet genom deras feedback samt att vi vill förbereda feriearbetarna så mycket som möjligt för deras egen framtid.

Förutsättningar

Förutsättningarna för detta projekt har varit en projektledare, en arbetsledare/samordnare, en platsansvarig och 16 ferieanställda, där hälften av dem arbetade under veckorna 1-3 och andra hälften under veckorna 4-6. Förutom det hade vi tillgång till RF-SISU:s och butiken Fritidsbankens olika funktioner som exempelvis ekonomer och andra medarbetare. Dessutom har vi samarbetat med en rad olika aktörer, exempelvis föreningar och skolor. Uppskattningsvis har ca 40 personer varit mer eller mindre involverade i att driva denna turné.

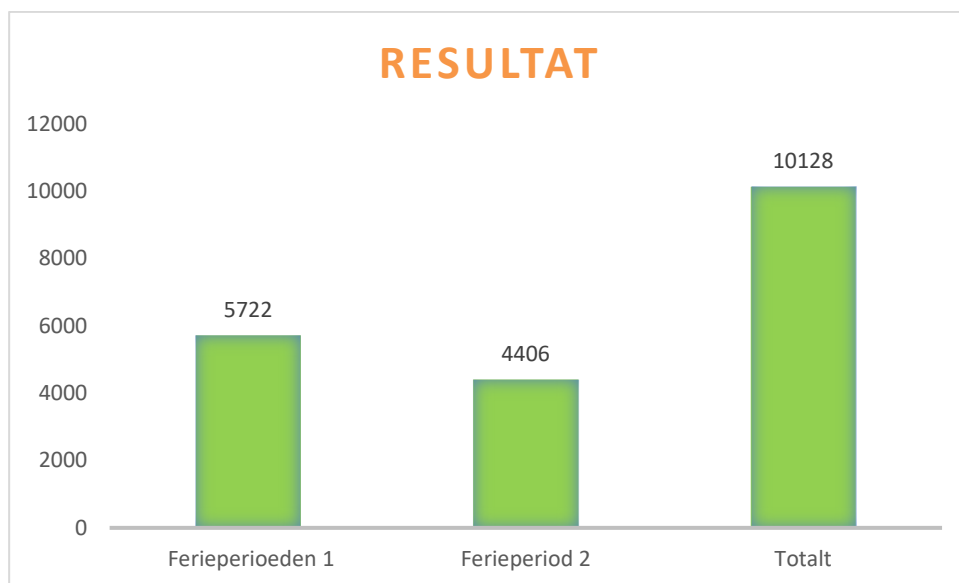
Vi har använt oss av programmet Questback för att samla in statistik från våra låntagare. Vi har undersökt ålder, kön, nöjdhet, upplevelsen och allmänna synpunkter för att kunna optimera verksamheten.

Budget

Bidrag Umeå Fritid	62 000
Sharing Cities Projekt	150 000
Intäkter totalt	212 000
Personalkostnader	• 110 000
Hyra, Container mm	• 20 000
Minibuss/drivmedel	• 50 000
Administration	• 4 500
Förbrukningsinventarier	• 10 000
Marknadsföring	• 5 500
Förbrukningsmaterial	• 9 000
Övrigt	• 3 000
Kostnader totalt	• 212 000

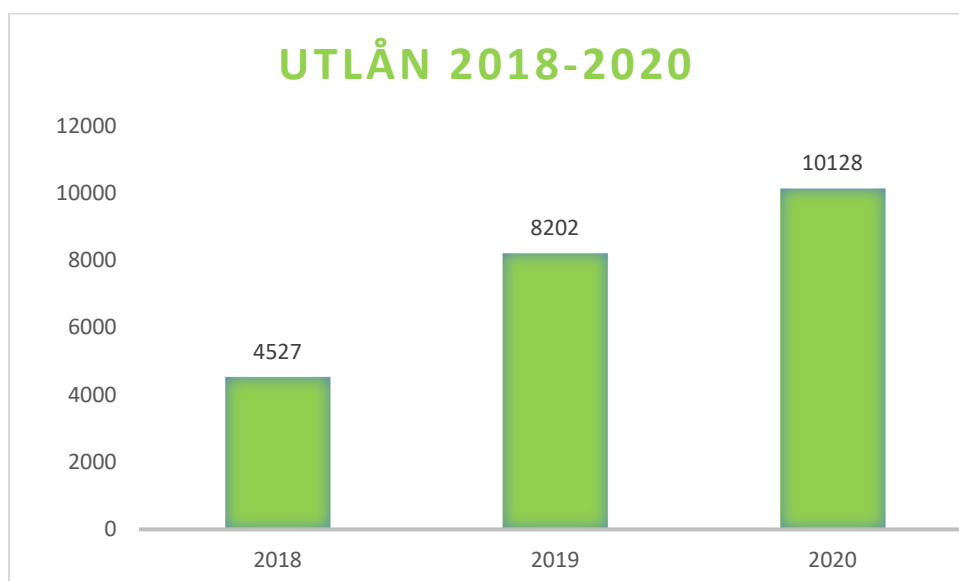
Resultat

Vi har under vår sommarlovsturné besökt åtta olika områden i Umeå kommun. Varje dag var vi ute i snitt sex timmar på två olika platser. En patrull höll till på Nydalabadet och den andra patrullen på olika områden olika dagar. Vi lyckades ha utlåning under 23 av de 29 dagarna som feriearbetarna var i tjänst. Vid dessa tillfällen lånade vi totalt ut **10.128** artiklar. Det är vi väldigt glada och stolta över framförallt med tanke på situationen med coronaviruset. Pandemin minskade på förhand våra förhoppningar till mycket aktiviteter och vi misstänkte att det inte skulle bli lika stor verksamhet som tidigare år. Vår målsättning inför sommaren var därför mer inriktad på att sprida vårt varumärke och hitta lite nya metoder i och med samarbetet med Generation Pep – Fritidsbanken Pep Up.

2020 års sommarlovsturnés resultat av utlån

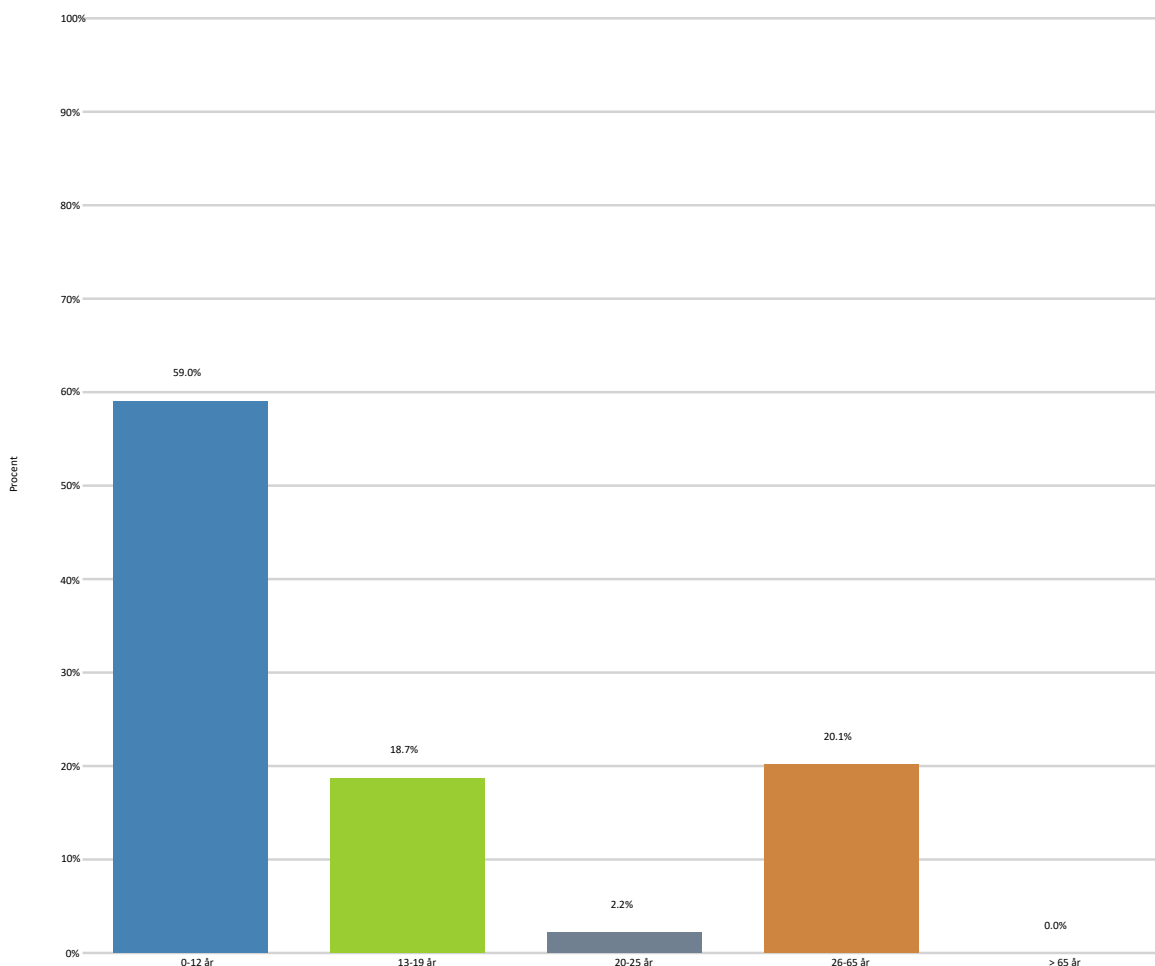
Dessa siffror kan vi jämföra med förra året där vi lånade ut **8202** artiklar, en ökning med 23.39% vilket känns väldigt kul.

Resultat från alla åren.

Vilka är våra låntagare och vad tycker de?

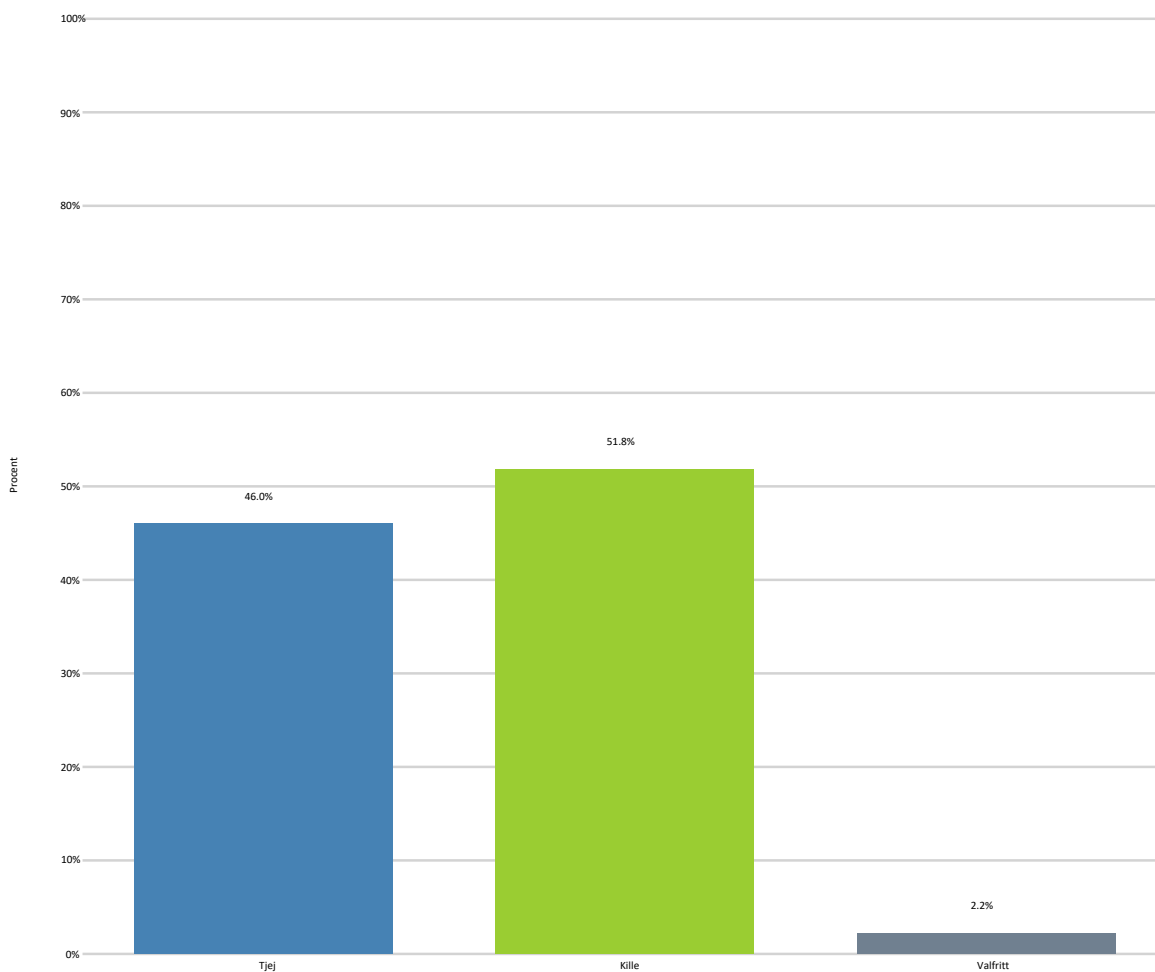
Frågeställningen löd: Hur gammal är du?

Ålder 2020

Liksom tidigare år är det de yngsta, mellan 0-12 år som lånar mest prylar och enligt våra observationer lånar denna grupp även flera saker under samma tillfälle. Vi är nöjda att gruppen 13-19 år har ökat med 10 procent från föregående år. Vi tror att det delvis kan ha att göra med att vi har ett utökat sortiment med uppblåsbara båtar samt cyklar som man kan använda på BMX-banan på Nydala. Den målgruppen som är svårast att nå ut till förutom pensionärerna är precis som tidigare gruppen 20-25 år. Det är något vi bör undersöka.

Frågeställningen löd: Vilket är ditt kön?

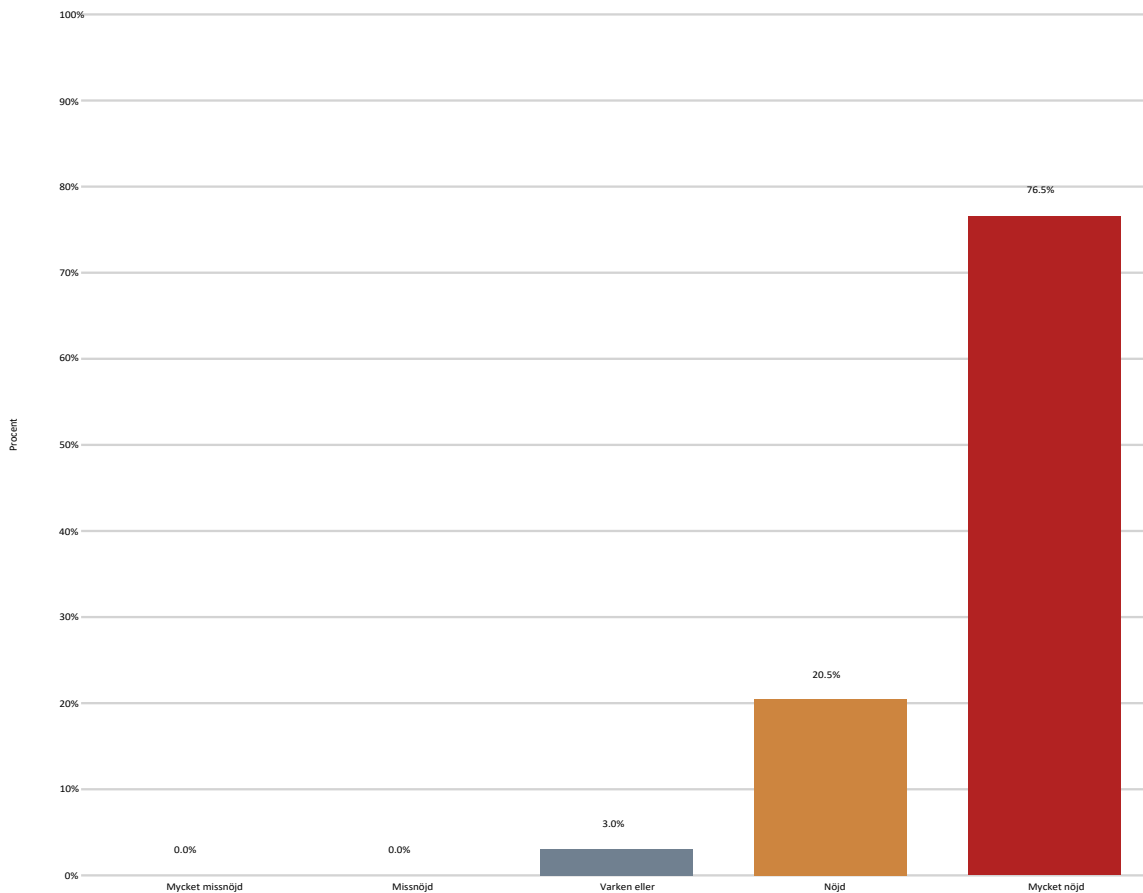
Kön 2020

I år är det första året då det är fler killar som lånar än tjejer.

2018 var det 53,7% tjejer och 43,2% killar

2019 var det 49,6% tjejer och 46,3% killar

Frågeställning löd: Hur pass nöjd är du med din upplevelse av att låna av Fritidsbanken?

2020 sommarlovsturné kundnöjdhet

Vi intervjuade över 130 personer om deras erfarenhet av verksamheten och fått 97% nöjda låntagare. Ett fortsatt riktigt bra resultat som vi förstås fortfarande är mycket stolta över.

Frågeställningen löd: Beskriv din upplevelse av Fritidsbanken med ett ord?

Lärdomar, skillnader och reflektioner

Eftersom detta är vårt tredje år med sommarlovsturnén har vi hunnit lära oss hur vi ska hantera svårigheter eller motgångar, exempelvis när det är dåligt väder. Tidigare år har vi löst detta genom att ha samarbeten med skolor och organisationer som har tillgång till en gymnastikhall där det är tillåtet att använda skateboards och kickbikes. I år har detta inte varit möjligt eftersom vi inte ville bidra till en ökad smittspridning av coronaviruset. Detta ledde till att våra feriearbetare vid dåligt väder fick arbeta i butiken eller på Idrottens hus med diverse sysslor. Första perioden var vädret utmärkt medan det under andra perioden präglades av flera regndagar och även dagar med överhängande regn. Detta borde ha lett till mindre utlån och aktiviteter än vi faktiskt hade. Vi tror att anledningen till att det ändå gick bra var för att Umeå är en fantastisk stad för denna sorts verksamhet; vi har bra rutiner och metoder, vi är mer etablerade än vi någonsin varit, och dessutom stannade människor hemma i sommar på "hemester". I denna situation känns det extra roligt att kunna ge befolkningen alternativ och fler möjligheter för en aktiv fritid på deras "hemester".

Umeborna fortsätter att vara generösa vilket innebär att vi har fått otroligt många prylar skänkta till oss. Vi vet av erfarenhet att fler prylar leder till fler utlån och mer aktivitet. Vi har aldrig någonsin haft så här många prylar och teorin bekräftades genom att vi fick ett nytt rekord i utlån.

Våra absoluta guldkorn under turnén är en blandning av olika platser och aktiviteter. Som vanligt blir vi otroligt uppskattade på de Idrottscamps vi besöker. I år samarbetade vi med Sävar, Stöcke och Röbäck. Många andra camps har tyvärr ställts in pga Corona. Vi har dessutom hittat helt rätt på Nydalabadet där vi lånat ut massor med simglasögon, cyklop, simfenor, flythjälpmedel, upplåsbara båtar, flytvästar, strandleksaker och dessutom cyklar med tillbehör till BMX-banan. Även studsmattan och basketkorgarna har varit väldigt nyttjade.

En annan fin samlingsplats där det vistas många barnfamiljer, men även ungdomar, är Hedlundaparken, där skaterampen och frisbees samt badminton har varit väldigt populära. Många familjer, men även fritids/skola lärde dig när vi var på plats och vi såg ofta återkommande låntagare.

Unga skateboardåkare i Hedlundaparken

Generellt sätt så fungerade eftermiddagarna bäst tidsmässigt. Ju längre in på eftermiddagen vi kom ju mer aktivitet blev det.

Några fler tecken på att vi har etablerat oss i Umeå är att vi har ett väldigt bra samarbete med skolor och de vill alltid ha besök från oss. När vi är ute känner fler och fler människor igen oss, de flesta har antingen hört talas om oss eller lånat av oss tidigare. Detta märkte vi även bland feriearbetarna som arbetade hos oss. Majoriteten visste vilka vi var och vad vi höll på med. Detta är en stor skillnad från tidigare år. Då har vissa feriearbetare sökt arbete hos oss utan att veta exakt vad de skulle hålla på med.

Under alla år som vi har drivit denna verksamhet har vi ansökt om åtta feriearbetare per period men har aldrig fått så många. Både 2018 och 2019 hade vi totalt tolv feriearbetare. Detta år fick vi åtta feriearbetare per period och det var betydande för vår verksamhet och resultat. Detta bidrog till att vi kunde göra allt vi planerat för.

Fritids banken *Pep up*

Ett tillägg till vår sommarlovsturné i och med Fritidsbanken Pep Up är att vi i år även försökte låna ut på eftermiddag/kväll i de lite mer socioekonomiskt utsatta bostadsområdena. Vi planerade in några eftermiddagar där vi testade detta koncept, mellan kl. 15-19 med hjälp av våra feriearbetare.

Tyvärr var det svårt att få fart på utlåningen och vi tog därför reda på hur Skövde Fritidsbank hade fått detta att fungera. De beskrev att de började vid kl. 17 och att det blev mer folk ju längre tiden gick. Den bästa tiden, med mycket ungdomar och aktivitet, var oftast mellan kl 20-21 och de trodde att de skulle ha fortsatt låna ut mycket även efter 21, men stängde sin verksamhet då. Tyvärr har vi inte möjlighet till kvällsutlåning med våra feriearbetare, då de inte får arbeta längre än klockan 19 och våra resurser från butiken räcker inte heller till för en sådan bemanning.

Vi ringde även och pratade med olika personer som arbetar med ungdomar i Umeå och frågade dem vad anledningen kunde vara till att det kom så få ungdomar och barn när vi försökte låna ut på kvällstid. Svaret var att Umeå inte har en riktigt samlingsplats för barn och ungdomar på kvällen.

En annan spaning vi gjort under sommaren är att vi sett hur en annan Fritidsbank använt sig av en vit container med öppningsbara dörrar på långsidan. Det gjorde att de kunde ha alla prylar i containern och när de startade igång för dagen öppnade de dörrarna och började låna ut. Detta är en väldigt smidig idé som sparar in mycket tid och energi i form av bärande och riggande av tält och all utrustning.

Alla våra feriearbetare tyckte att detta var ett roligt sommarjobb att ha eftersom de gillade sina kollegor, fick vara utomhus samt träffa barn och ungdomar.

”Vi blev så uppskattade att vi blev bjudna på glass och muffins på Hedlunda” sa en av feriearbetarna.

De vanligaste frågorna de fått under sina veckor med Fritidsbanken var:

- Hur funkar det här?
- Kostar det någonting?
- Kan man hyra?
- Hur länge får man lån?
- Vilken fantastisk idé, hur länge har det här funnits?

De tyckte att det var jobbigt att de behövde bära så mycket och att det var lite tråkigt när det var sämre väder.

Feriearbetarna hade även några förslag till förbättring:

1. En Instagram-sida där kunder kan se vad vi har för sortiment,
2. De skulle vilja att den stationära patrullen och mobila patrullen skulle kunna byta plats för att få lite variation,
3. för att minska bärandet önskade de sig mer pirror och att vi borde rensa ut sådant som ingen lånar.

Dessa förslag bör vi ta i beaktning inför nästa år.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att vi uppfyllt samtliga av våra målsättningar med bravur.

Sammanfattning

Detta är mitt tredje år som samordnare/arbetsledare för sommarlovsturnén. Under dessa tre år har vi gjort en ordentlig uppväxling och har lånat ut totalt 22857 prylar. Umeå Fritidsbank har under augusti passerat milstolpen 100 000 utlånade prylar sedan starten april 2018. Det känns underbart att kunna bidra till den milstolpen. Jag vill tillägga att detta inte hade varit möjligt utan det enorma stödet från Christer Thomasson som är platsansvarig för Fritidsbanken Umeå.

Sammanställning genomförd av:

Egal Saleman, Fritidsbanken Umeå via RF-SISU Västerbotten

